

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania K. S. i A. B.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 15 czerwca 2023 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z dnia 5 maja 2022 r., sygn. akt III AUa 572/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 października 2020 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników wobec K.S. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego i ubezpieczenia emerytalno-rentowego w okresie od 1 września 2020 r. do 30 września 2020 r. oraz ustanie obowiązku opłacania składek od wymienionego dnia w związku z przekroczeniem minimalnej kwoty wynagrodzenia brutto.

Decyzją z dnia 14 grudnia 2020 r. organ rentowy stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników wobec K. S. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego i ubezpieczenia emerytalno-rentowego w okresie od 1 października 2020 r. do 31 października 2020 r. oraz

ustanie obowiązku opłacania składek od wymienionego dnia, stwierdzając, że osiągnięta kwota przychodów brutto za październik wyniosła 3.276 zł.

Od powyższych decyzji odwołanie wnieśli K. S. oraz A. B.

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że stwierdził, iż K. S. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w zakresie ubezpieczenia: emerytalno-rentowego, wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego w okresach od 1 do 30 września 2020 r. oraz od 1 do 31 października 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, wyrokiem z dnia 5 maja 2022 r., oddalił apelację organu rentowego od powyższego wyroku Sądu Okręgowego.

W sprawie ustalono, że przychód osiągany przez K. S. w 2020 r., w rozliczeniu miesięcznym, nie przekraczał kwoty równej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę, ustalonemu na podstawie odrębnych przepisów. Wynagrodzenie minimalne za pracę wnioskodawczyni w 2020 r. przekroczyła jedynie w dwóch miesiącach: wrześniu (przychód brutto wyniósł 2.637 zł) i październiku (przychód brutto wyniósł 3.276 zł), przy czym w kwietniu, maju oraz sierpniu przychód wnioskodawczyni wyniósł 0 zł. Minimalne wynagrodzenie od 1 stycznia 2020 r. wynosiło 2.600 zł. W rozliczeniu miesięcznym wynagrodzenie wnioskodawczyni osiągnięte w ramach zawieranych umów cywilnoprawnych nieznacznie przekroczyło kwotę 1.000 zł.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że wykładnia gramatyczna art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 208) prowadzi do wniosku, że możliwość pozostania w ubezpieczeniu rolniczym została przewidziana dla osób, które równoległe z prowadzeniem działalności rolniczej uzasadniającej objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników z mocy ustawy wykonują jako dodatkową pracę na podstawie umowy zlecenia (lub odpowiednio umowy agencyjnej albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia). Przepis powyższy należy odnieść do osiąganych przez odwołującą się przychodów na przestrzeni 2019 r. i 2020 r. z tytułu wykonywanych umów cywilnoprawnych, a nie przychodu osiągniętego we wrześniu i październiku 2020 r.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenie art. 5b ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, przez jego

błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, że rozliczenie miesięczne rozumiane jest jednoznacznie i nakazuje rozliczenie przychodu osiąganego przez odwołującą się z tytułu umowy zlecenia w okresie rocznym, a nie miesięcznym, co skutkowało objęciem jej ubezpieczeniem społecznym rolników w okresie od 1 września 2020 r. do 30 września 2020 r. oraz od 1 października 2020 r. do 31 października 2020 r., pomimo że w tych okresach przekroczyła granicę minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na istotne zagadnienie prawne: czy określenie zawarte w art. 5b ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników „przychód osiągniany z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym”, należy rozliczać jako przychód osiągniany w danym miesiącu czy w rozliczać w okresie rocznym?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozmieleniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5; z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578).

W związku z tym nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego

zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 marca 2020 r., II PK 36/19, LEX nr 3034647; z dnia 12 maja 2020 r., I UK 128/19, LEX nr 3026475; z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578; z dnia 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968; z dnia 10 kwietnia 2018 r., II PK 143/17, LEX nr 2525398; z dnia 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114; z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Należy zatem wskazać, że w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2022 r., III USKP 151/21 (LEX nr 3509771) wyjaśniono, że skoro w art. 5b ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników używa się tylko wyrażenia „w rozliczeniu miesięcznym” a brak jest określenia okresu rozliczeniowego miesięcznego, to nie ma podstaw do przyjmowania, aby rozliczenie miesięczne zawęzać tylko do okresu miesiąca, w którym ubezpieczony otrzymał przychód ze zlecenia. Wyrażenie „w rozliczeniu miesięcznym” uzasadnia stwierdzenie, że chodzi tu o algorytm, w którym przychody dzieli się przez liczbę miesięcy danego okresu rozliczeniowego. Uprawnione może być stwierdzenie, że chodzi o 12-miesięczny okres rozliczeniowy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ k.p.c.

[as]

(G.Z.)

